

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

ІСТОРІЯ СЕРЕДНІХ ВІКІВ ПРАКТИКУМ

ЧАСТИНА II

Навчальний посібник

УКЛАДАЧІ:
ГОРДІЄНКО В.В., ГОРДІЄНКО Г.М.,
КРИВОШЕЯ І.І., САЛАТА О.О.

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Київ 2017

УДК 94(100) «04/14» (075.8)

ББК 63.1:63.2(о)

190

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів
(лист №1/1-3262 від 11.03.2014 р.)*

*Рекомендовано до друку на засіданні вченої ради
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 4 від 17 листопада 2014 року)*

Рецензенти:

Мільчев Володимир Іванович, доктор історичних наук, професор,
декан історичного факультету Запорізького національного університету

Срібняк Ігор Володимирович, доктор історичних наук, професор,
завідувач кафедри всесвітньої історії Київського університету імені Бориса
Грінченка

Тригуб Олександр Петрович, доктор історичних наук, професор,
завідувач кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики Чорномор-
ського університету імені Петра Могили

190 Історія середніх віків. Практикум. Частина II : навч. посібник /
В. В. Гордієнко, Г. М. Гордієнко, І. І. Кривошея, О. О. Салата. –
КНТ, 2017. – 623 с.

ISBN-978-966-373-823-9

Практикум призначається для забезпечення навчального процесу з дисципліни «Історія середніх віків» у вищих навчальних закладах. Практикум розроблено згідно з навчальною програмою для студентів історичних факультетів, яка передбачає вивчення розвитку історичного процесу упродовж середніх віків. Частина II «Практикуму» присвячена високому і пізньому Середньовіччю.

Для викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів зі спеціальності «Історія».

УДК 94(100) «04/14» (075.8)
ББК 63.1:63.2(о)

ISBN 978-966-373-823-9

© УДПУ ім. П. Тичини, 2017

© ТОВ «КНТ», 2017

ЗМІСТ

Вступ	4
Тема 1. Середньовічне місто. Боротьба з сеньйорами.....	6
Тема 2. Соціальне і економічне життя середньовічного міста	35
Тема 3. Католицька церква і папство.....	67
Тема 4. Хрестові походи XI – XIII ст.....	81
Тема 5. Феодально-рицарська культура.	103
Тема 6. Школа й університет в Середні віки	140
Тема 7. Католицькі чернечі ордени	178
Тема 8. Соціально-економічний і політичний розвиток Візантії в XI – XV стст.	243
Тема 9. Столітня війна	297
Тема 10. Селянські повстання в Європі в XIV ст.....	386
Тема 11. Виникнення монархії зі становим представництвом в Англії.....	402
Тема 12. Централізація державної влади у Франції в XI – XV стст.	443
Тема 13. Політичний розвиток Німеччини в XII – XV стст.	478
Тема 14. Піренейські держави в XI – XV стст.....	528
Тема 15. Ранній італійський гуманізм.....	588
Тести.....	604
Глосарій.....	613